

RĪGĀ

2021. gada 20. jūlijā
Nr. 1-23/104_e

Datu valsts inspekcijai
Paziņošanai e-adresē

Iekšlietu ministrijai
Paziņošanai e-adresē

Tieslietu ministrijai
Paziņošanai e-adresē

Finanšu un kapitāla tirgus komisijai
Paziņošanai e-adresē

Par informācijas pieprasīšanu no kredītiestādēm

Latvijas Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) veiksmīgas sadarbības ietvaros izstrādāja jaunu kārtību, kādā procesa virzītājs un operatīvās darbības subjekts pieprasa kredītiestādēm un tās sniedz pieprasīto informāciju. Šo kārtību reglamentē Ministru kabineta 2021.gada 22.jūnija noteikumi Nr. 393 “Kārtība, kādā pieprasa un sniedz kredītiestādes rīcībā esošās neizpaužamās ziņas, arī ziņas darījuma pārraudzības gadījumā” (turpmāk – Noteikumi).

Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 4. un 6.punkts noteic, ka neizpaužamās ziņas sniedz atbilstoši Kriminālprocesa likumā un Operatīvās darbības likumā noteiktajam. Ziņu nepieciešamību vērtē kompetentas amatpersonas saskaņā ar minētajiem likumiem. Piemēram, par ziņu izsniegšanu lemj tiesnesis, uz kura lēmuma pamata tālāk informāciju pieprasa attiecīgais procesa virzītājs.

Līdz šim kredītiestādes iepazinās ar attiecīgo tiesneša lēmumu, ne tikai procesa virzītāja pieprasījumu, kas tapis uz tiesneša lēmuma pamata. Tomēr Noteikumu izstrādes gaitā no valsts institūciju puses tika minēts, ka šāda prakse nav bijusi pamatota, jo minētie dokumenti var saturēt daudz papildu sensitīvas informācijas, ar kuru kredītiestādei nebūtu jāiepazīstas. Līdzīgi apsvērumi norādīti arī Noteikumu anotācijā¹, skaidrojot, ka šādu dokumentu satura atklāšana kredītiestādei var apdraudēt kriminālprocesa un operatīvās darbības procesa intereses un ir pretrunā kriminālprocesa un operatīvās darbības mērķim un būtībai. Tādēļ Noteikumu 2.punkts noteic, ka “Institūcija kredītiestādei neuzrāda dokumentu, kas satur izmeklēšanas tiesneša apstiprinājumu, tiesneša akceptu vai prokurora piekrišanu”.

Asociācija piekrita šādam risinājumam. Arī šobrīd uzskatām, ka šāds risinājums ir pamatots. Tomēr praksē nereti esam novērojuši, ka institūcija kredītiestādei ir pieprasījusi

¹ Ministru kabineta noteikumu projekta “Kārtība, kādā pieprasa un sniedz kredītiestādes rīcībā esošās neizpaužamās ziņas, arī ziņas darījuma pārraudzības gadījumā” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija). Pieejams: http://tap.mk.gov.lv/doc/2021_06/IEMANot_140521_datu%20apmaina.1151.docx

(vēlējusies pieprasīt) vairāk informācijas, nekā to paredz informācijas pieprasījums, kam piešķirts akcepts. To izdevās konstatēt tādējādi, ka procesa virzītājs pēc kredītiestādes lūguma tai nosūtīja arī tiesneša lēmumu (lai gan Noteikumi to neparedz).

Asociācija apzinās, ka Noteikumu iedzīvināšanai ir nepieciešams laiks un izpratnes veicināšana. Tāpat arī kļūdas ikdienas darba gaitā var notikt. Lai veicinātu vienprātību, aicinām paust apsvērumus:

1. **Iekšlietu ministrijai** – vai ir paredzēti kādi iekšēji procesi (apstiprinātas politikas, procedūras) institūcijās, lai nodrošinātu pieprasījumu atbilstību tiesneša lēmumam (piemēram, izlases pārbaudes (gan priekšpārbaudes, gan pēcparbaudes)?
2. **Tieslietu ministrijai un Datu valsts inspekcijai** – Ja uzskatām, ka kredītiestāde ir datu pārzinis, bet tai nav tiesisku iespēju kontrolēt institūcijas pieprasījuma atbilstību tiesneša lēmumam (ņemot vērā Noteikumu anotācijas skaidrojumu, ka kredītiestāde sniedz ziņas atbilstoši attiecīgajā datu apmaiņas pieprasījumā norādītajam, tiktāl cik tās ir kredītiestādes rīcībā, nevērtējot attiecīgā pieprasījuma atbilstību akceptam), tad vai un kā kredītiestāde par šo var būt vai, kas pat svarīgāk, nebūt atbildīga (personas datu aizsardzības normatīvo aktu izpratnē)?
3. **Finanšu un kapitāla tirgus komisijai un Tieslietu ministrijai** – vai neraugoties uz Noteikumu 2.punktā minēto, kredītiestādei vienmēr un jebkuros apstākļos ir jāpieprasa un jāiepazīstas ar tiesneša lēmumu?

Esam gatavi klātienē sniegt papildu skaidrojumus.

Pateicamies par līdzšinējo veiksmīgo sadarbību!

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

Sanita Bajāre

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

E. Pastars, edgars.pastars@financelatvia.eu